

Story

20 år efter murens fald

Gennem 45 år gik der et Jerntæppe ned gennem Europa, som delte Østeuropa fra Vesteuropa. For 20 år siden kollapsede Østeuropas kommunistiske regimer, og i dag er langt størstedelen af de østeuropæiske lande blevet medlemmer af Den Europæiske Union. Vi ser her tilbage på begivenhederne, der ændrede Østeuropas skæbne.

Sovjetunionen spillede en vigtig rolle i at sikre, at der blot fem år efter Anden Verdenskrigs afslutning blev etableret kommunistisk ledede regeringer i samtlige østeuropæiske lande. Men under den kolde krig var der flere folkelige oprør. "1956 Revolutionen" i Ungarn, "68-opstanden" i Prag og solidaritetsbevægelsen i Polen i 1980'erne var alle eksempler på demokratiske oprørsbevægelser, der satte spørgsmålstegn ved kommunisternes magtmonopol.

Vi ser her tilbage på nogle af de begivenheder, der i 1989 banede vejen for demokrati og EU-medlemskab for de øst- og centraleuropæiske lande.

1989

Februar-april: Forhandlinger mellem de polske kommunister og Solidarnosc.

Marts: Omkring 80.000 mennesker demonstrerer for demokrati i Budapest. En demokratisk oppositionsbevægelse dannes i Ungarn.

4. og 18. juni: Delvist frie parlamentsvalg i Polen. Solidarnosc vinder 99 af Senatets 100 pladser og samtlige 161 pladser i det polske parlament.

27. juni: Østrigs udenrigsminister Alois Mock og hans ungarske kollega Gyula Horn klipper hul i Jerntæppet og den pigtråd, der var sat op omkring en ungarsk grænsebefæstning ved Sankt Margarethen/Sopronkőhida.

19. August: Symbolsk tretimers grænseåbning mellem Østrig og Ungarn for at fejre en "pro-europæisk picnic". Mere end 600 østtyske statsborgere benytter lejligheden til at krydse grænsen til Østrig. De ungarske grænsevagter griber ikke ind.

23. august "Den baltiske kæde": To millioner balttere danner en 600 kilometer lang menneskelig kæde på tværs af Estland, Letland og Litauen. Det skete for at markere 50-året for Molotov-Ribbentrop-Pagten mellem Tyskland og Sovjetunionen, som førte til årtiers besættelse af de tre små Østersølande.

24. August: Tadeusz Mazowiecki (Solidarność) bliver udpeget til polsk premierminister. Den første ikke-kommunistiske regering i Østeuropa er en realitet.

11. september: Den ungarske regering meddeler, at østtyske flygtninge ikke vil blive hjemsendt, men i stedet få lov til at rejse til Vesten. 13.000 østtyskere flygter til Vesttyskland. Jerntæppet ophører med at eksistere mellem Østrig og Ungarn.

7. oktober: Det kommunistiske parti i Ungarn ophører officielt med at eksistere.

9. oktober: Store demonstrationer i Leipzig (DDR). 70.000 mennesker samles og råber i kor "Wir sind das Volk".

18. oktober: Erich Honecker træder tilbage som regeringschef i DDR.

4. November: Over en million mennesker samles til demonstration på Alexanderplatz.

9. November: Den østtyske regering ophæver rejserestriktionerne. Berlinmuren falder.

17. november: Stor studenterdemonstration i Prag, som følges op af massedemonstrationer over hele Tjekkosllovakiet.

16. december Protester bryder ud i Timisoara, Rumænien, som reaktion på regeringens forsøg på at fjerne systemkritikeren og præsten László Tőkés (MEP, PPE). Senere breder protesterne sig til Bukarest, og en regulær borgerkrig bryder ud.

25. december: Nicolae Ceaușescu likvideres.

Story

Den 3. oktober 1990 bliver Tyskland genforenet. I december 1990 tiltræder den tidligere Solidarnosc-leder og Nobelprisvinder Lech Walesa posten som Polens præsident. I juni 1991 forlader de sidste sovjetiske tropper Ungarn. Fem måneder senere, i december 1991, ophører Sovjetunionen med at eksistere. I de følgende år erklærer de baltiske lande deres uafhængighed fra Sovjetunionen, og der afholdes frie parlamentsvalg i hele regionen.